

Stanisław Marek

W siedemdziesiątą rocznicę urodzin i kilkudziesięciolecie pracy naukowej i dydaktycznej profesora Władysława Janasza

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 17, 9-38

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**W SIEDEMDZIESIĄTĄ ROCZNICĘ URODZIN
I KILKUDZIESIĘCIOLECIE PRACY NAUKOWEJ
I DYDAKTYCZNEJ PROFESORA WŁADYSŁAWA JANASZA**

Kalendarium życia

W roku 2010 przypada jubileusz czterdziestu siedmiu lat pracy naukowej i dydaktycznej profesora doktora habilitowanego, profesora zwyczajnego Uniwersytetu Szczecińskiego Władysława Janasza, któremu upływa pracowite, obfitujące w liczne i cenne osiągnięcia siedemdziesięciolecie. W takiej chwili jego przyjaciele, współpracownicy i uczniowie poczuwają się do miłego obowiązku uczczenia jubileuszu oraz przypomnienia największych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i społecznych zasług Profesora.

Profesor Władysław Janasz urodził się 9 kwietnia 1940 roku w Wylezinku w powiecie rawskim, w województwie łódzkim, w rodzinie rolniczej. Mieszka tam z rodzicami do 1954 roku i kończy szkołę podstawową w Zalesiu. W roku 1954 podejmuje naukę w liceum ogólnokształcącym w Rawie Mazowieckiej. Maturę uzyskuje w Rawie Mazowieckiej w 1958 roku. W roku akademickim 1958/1959 rozpoczyna studia na Wydziale Inżynierijno-Ekonomicznym Transportu Politechniki Szczecińskiej. Dyplom ukończenia studiów z tytułem zawodowym magistra ekonomii z wynikiem bardzo dobrym uzyskuje w 1963 roku.

Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczyna 1 lipca 1963 roku w Katedrze Ekonomii Politycznej Politechniki Szczecińskiej, przemianowanej później na Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych tej uczelni. Pełni kolejno funkcje asystenta stażysty, asystenta i starszego asystenta (1963–1971).

Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych uzyskuje za pracę *Problemy reprodukcji środków trwałych w przemyśle (na przykładzie województwa szczecińskiego)*, nadany decyzją Rady Wydziału Inżynierijno-Ekonomicznego Transportu

Politechniki Szczecińskiej 4 czerwca 1971 roku, napisaną pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Józefa Rutkowskiego. Z dniem 1 września 1971 roku zostaje powołany na stanowisko adiunkta, na którym pracuje do 30 sierpnia 1975 roku.

Profesor Władysław Janasz 1 września 1975 roku rozpoczyna pracę w Instytucie Ekonomiki Przemysłu, przemianowanym od 1 września 1985 roku na Instytut Ekonomiki Produkcji, a następnie na Instytut Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw.

W roku 1977 po przedstawieniu rozprawy habilitacyjnej *Reprodukcja środków trwałych w przemyśle w warunkach postępu naukowo-technicznego* Rada Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej nadaje Mu stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. W roku 1978 minister nauki, szkolnictwa wyższego i techniki powołuje Go na stanowisko docenta w Politechnice Szczecińskiej.

W latach 1976–2010 Profesor pełni liczne funkcje kierownicze, między innymi kierownika naukowo-dydaktycznego Punktu Konsultacyjnego Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu w Gorzowie Wielkopolskim. W latach 1978–1981 i 1984–1987 jest prodziekanem wydziału do spraw dydaktyki. W latach 1968–1979 pełni wiele funkcji w Związku Nauczycielstwa Polskiego, między innymi jest przewodniczącym Komisji Rewizyjnej przy Radzie Zakładowej ZNP Politechniki Szczecińskiej oraz członkiem Okręgowej Sekcji Nauki ZNP. W latach 1980–1981 należy do związku zawodowego NSZZ Solidarność. Daje się poznać jako ceniony dydaktyk, który swoją głęboką wiedzę i umiejętności przekazuje słuchaczom studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Prowadzi wykłady i konwersatoria z wielu przedmiotów, początkowo z ekonomii, a następnie z ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw, strategii rozwoju przemysłu, zarządzania kapitałem w przedsiębiorstwie, ekonomiki postępu technicznego, ekonomiki innowacji i zarządzania innowacjami w przedsiębiorstwie. Przez wiele lat prowadzi również zajęcia dydaktyczne w punktach wykładowych wydziału w Gorzowie Wielkopolskim, Koszalinie i Wałczu. Równoległe prowadzi seminaria magisterskie i licencjackie na różnych formach studiów. Kieruje setkami prac magisterskich i licencjackich.

Wykłady prof. Władysława Janasza zasługują na wyróżnienie ze względu na wysoki poziom merytoryczny i nowoczesne ujęcie treści. Wykorzystuje w nich między innymi wyniki prowadzonych badań własnych i najnowszą literaturę przedmio-

tu. Przekazywane są w formie problemowej, czyli podawania wiedzy w całej jej złożoności, przedstawiania argumentów przemawiających za i przeciw, szerokiej prezentacji stanowisk różnych autorów, prowadzenia dialogu wewnętrznego oraz zajmowania własnego stanowiska. Wykłady Profesora są komunikatywnie i systematycznie uaktualniane o najnowsze osiągnięcia teorii ekonomii i nauk o zarządzaniu.

Profesor Władysław Janasz jest autorem lub współautorem wielu podręczników akademickich, skryptów i przewodników metodycznych wydawanych przez renomowane wydawnictwa centralne (PWN, PWE, Difin), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego i Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Szczecińskiej. Są one wykorzystywane w procesie dydaktycznym przez wiele ośrodków akademickich. Podręczniki te wysoko oceniono na łamach takich czasopism, jak „*Ekonomista*”, „*Dydaktyka Szkoły Wyższej*”, „*Doskonalenie Kadr Kierowniczych i Zarządzania*” i innych, a ponadto doczekały się one wielu wznowień.

Profesor dwukrotnie pełni funkcję prodziekana do spraw dydaktyki (1978–1981 i 1984–1987), kierownika Zakładu Ekonomiki Przemysłu (od 1.02.1984 r. do 1992 r.), a następnie kierownika Zakładu Zarządzania Przedsiębiorstwem (1993–2008), kierownika Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem (2008–2010), dyrektora Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw (1987–2010), współorganizuje również działalność naukowo-dydaktyczną we wspomnianych strukturach organizacyjnych wydziału i instytutu Uniwersytetu Szczecińskiego.

Od początku swojej pracy w Uniwersytecie Szczecińskim Profesor aktywnie włącza się nie tylko w działalność naukowo-dydaktyczną, ale i organizacyjną, pełniąc wiele ważnych funkcji w hierarchii akademickiej. W latach 1989–1993, a więc w początkowych, trudnych latach transformacji społeczno-gospodarczej, jest prorektorem do spraw nauki i pierwszym zastępcą rektora Uniwersytetu Szczecińskiego, od 1 września 1987 roku do dzisiaj jest dyrektorem Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu, od 1 lutego 1984 roku – kolejno kierownikiem Zakładu Ekonomiki Przemysłu, od 1993 roku – kierownikiem Zakładu Zarządzania Przedsiębiorstwem, a od dwóch lat – kierownikiem Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem. Jednostki te znajdują się w strukturze Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw.

Profesor Władysław Janasz pracę naukowo-dydaktyczną w szkolnictwie wyższym rozpoczyna, jak wspomniano, w 1963 roku, i kolejno przechodzi wszystkie

szczeble – począwszy od asystenta stażysty, asystenta, starszego asystenta, adiunkta, docenta, profesora tytularnego, aż do stanowiska profesora zwyczajnego, na które zostaje powołany przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Od pierwszych lat pracy w uczelniach (Politechnika Szczecińska, Uniwersytet Szczeciński) bierze czynny udział w pracach organizacyjnych jako przewodniczący Senackiej Komisji Wydawniczej (1993–1999), przewodniczący Senackiej Komisji do spraw Budżetu i Finansów (1999–2007), członek wielu komisji senackich i rektorskich, członek Senatu (1987–2008), kierownik studiów wieczorowych – specjalność zarządzanie przedsiębiorstwem (1992–2006), kierownik wielu edycji studiów podyplomowych dla menedżerów zarządzania przedsiębiorstwem (1984–2009) i organizator praktyk studenckich.

Kierując zakładami, a następnie Katedrą Zarządzania Przedsiębiorstwem, przygotowuje zatrudnionych w niej pracowników zarówno do pracy naukowej, jak i zajęć dydaktycznych z takich przedmiotów, jak zarządzanie kapitałem w przedsiębiorstwie, strategię rozwoju przemysłu, innowacje w przedsiębiorstwie i zarządzanie strategiczne.

Z uznaniem wypada odnotować fakt, że Profesor jest także autorem, współautorem i redaktorem naukowym licznych opracowań dydaktycznych w postaci podręczników akademickich, skryptów, materiałów pomocniczych do studiowania ekonomii, nauki o przedsiębiorstwie, zarządzania kapitałem, strategii rozwoju przemysłu, innowacji w przedsiębiorstwie, które doczekały się wielu wznowień.

Podstawowe kierunki badań

Profesor Władysław Janasz należy niewątpliwie do najbardziej reprezentatywnych przedstawicieli nauk ekonomicznych, szczególnie zasłużonych dla szczecińskiego środowiska naukowego. W dużej mierze współtworzy i pozytywnie kształtuje to środowisko. Jest znanym i cenionym badaczem naukowym, wielce zasłużonym nauczycielem akademickim oraz autorem książek, studiów i rozpraw z zakresu gospodarowania kapitałem w przedsiębiorstwie, zarządzania kapitałem, strategii rozwojowych w przemyśle, zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania innowacjami rozpatrywanych w kontekście integracji europejskiej. Jest badaczem kreatywnym, wyróżniającym się pod względem merytorycznym, bardzo sumiennym i wielce zasłużonym pracownikiem. Te cechy charakterologiczne umożliwiają Mu wzoro-

we wykonywanie projektowanych zadań i powierzanych obowiązków. Aktywnie uczestniczy w działalności naukowo-badawczej instytutu, realizując granty, prace w ramach działalności statutowej i zlecone, przeznaczone dla praktyki gospodarczej. Wyniki Jego badań są uznane za ważne, oryginalne i twórcze, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę okres ich powstawania i tematykę. W swojej 47-letniej działalności naukowo-badawczej i dydaktyczno-organizacyjnej Profesor osiągnął wyróżniające wyniki we wszystkich dziedzinach aktywności zawodowej.

Charakteryzując dorobek naukowo-badawczy Profesora, niezależnie od jakościowo-ilościowej strony tego dorobku, pragnę zwrócić uwagę na koncentrację zainteresowań badawczych głównie na szeroko rozumianej dziedzinie nauk ekonomicznych: ekonomii i nauk o zarządzaniu. Opublikowany dorobek naukowy obejmuje łącznie 392 pozycje, w tym 40 książek (autor, współautor i redaktor naukowy), 312 artykułów, studiów, rozpraw i referatów naukowych opublikowanych w kraju i za granicą, 15 podręczników i skryptów oraz 25 opublikowanych recenzji. Ponadto kilkadziesiąt opracowań, prac projektowych i ekspertyz nie zostało opublikowanych. Wiele z tych prac i publikacji ukazało się w wydawnictwach centralnych (PWN, PWE, Difin) oraz w periodykach i czasopismach o zasięgu ogólnokrajowym („Argumenta Oeconomica”, „Folia Oeconomica Stetinesia”, „Gospodarka Narodowa”, „Przegląd Organizacji”, „Organizacja i Kierowanie”, „Problemy Organizacji”, „Nowator”, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, „Inwestycje i Budownictwo”, „Gospodarka Planowa”, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych”, „Bank i Kredyt”, „Finanse”, „Przegląd Ekonomiki Przemysłu Okrętowego”, „Eksploatacja Maszyn”, „Ekonomika i Organizacja Pracy”, „Przemysł Drzewny”, „Technika i Gospodarka Morska”, „Przemysł Spożywczy”, „Przegląd Zachodniopomorski” i „Życie Szkoły Wyższej”). Jako autor wielu cennych książek, studiów i rozpraw Profesor jest znany w licznych ośrodkach ekonomicznych w kraju i w niektórych za granicą. W Jego dorobku naukowym jest dwadzieścia publikacji w językach angielskim, niemieckim i rosyjskim. Prace Profesora są wysoko oceniane i cytowane w wielu publikacjach, co pozwala zaliczyć Go do grona znanych przedstawicieli nauki ekonomii i zarządzania. Prócz walorów teoretyczno-metodycznych i poznawczych prace te mają również wydźwięk pragmatyczny, mogą bowiem być przydatne do formułowania strategii globalnych, sektorowych różnych podmiotów gospodarowania.

Niezmiernie istotną cechą działalności naukowej Profesora jest umiejętność skupienia wokół siebie wieloosobowych zespołów współpracowników w celu

wspólnego przygotowania interesujących publikacji lub opracowania trudnych i złożonych programów badawczych, ekspertyz, analiz i opinii.

W pierwszych latach pracy naukowo-badawczej Jego zainteresowania koncentrują się na ocenie procesów inwestycyjnych w regionie szczecińskim (ze szczególnym uwzględnieniem lat 1945–1970). Analiza procesów inwestowania w regionie szczecińskim w całym powojennym okresie jest ważna nie tylko poznawczo, ale ma także walor praktyczny, ponieważ jest niezbędna do poprawnego sformułowania głównych założeń przyszłej polityki inwestycyjnej. Pełni też funkcje ostrzegawcze przez identyfikację i analizę popełnionych błędów, przedstawianie dobrych rozwiązań oraz przeszłych, bieżących i przyszłych uwarunkowań rozwoju działalności inwestycyjnej. Są to pierwsze próby naukowej analizy, zbilansowania i krytycznej oceny osiągnięć polityki inwestycyjnej w powojennym okresie w województwie szczecińskim. Znajduje to wyraz w pracy wykonanej w Sekcji Ekonomicznej Instytutu Zachodniopomorskiego, zatytułowanej *Polityka inwestycyjna w województwie szczecińskim w latach 1946–1960*, s. 282 (współautorzy: S. Marek i J. Rutkowski), oraz w następnych dwóch wspólnych publikacjach na temat polityki inwestycyjnej i oceny procesów inwestycyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu szczecińskiego do 1970 roku. Ten nurt badań odzwierciedlają prace: *Polityka inwestycyjna w województwie szczecińskim w latach 1961–1965*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1967, nr 3 (s. 95–122); *Procesy inwestycyjne w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa szczecińskiego w latach 1946–1970*, w: *Problemy rozwoju Pomorza Zachodniego w latach 1946–1980*, PTE, Szczecin 1972, s. 5–76 (współautorzy: S. Marek i J. Rutkowski).

Kolejnym etapem rozwoju Jego zainteresowań naukowych, a jednocześnie – jak się okazało – trwałym kierunkiem badań naukowych jest problematyka funkcjonowania przemysłu. Odnosi się ona przede wszystkim do pośrednich czynników produkcji, jakimi są zagadnienia reprodukcji i wykorzystania środków trwałych tego działu gospodarki narodowej. Problematyka ta jest przedmiotem wielu wykonanych prac i referatów wygłaszanych na konferencjach.

W ślad za badaniami i będącymi ich następstwem pracami na temat procesów inwestycyjnych w regionie szczecińskim zajmuje się problematyką majątku trwałego przemysłu Pomorza Szczecińskiego. Poświęca jej 6 artykułów i monografię: *Środki trwałe w przemyśle uspołecznionym województwa szczecińskiego*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1969, z. 1 (s. 201–218); *Charakterystyka stanu środków trwa-*

łych w przemyśle województwa szczecińskiego w 1945 roku, „Przegląd Zachodniopomorski” 1971, z. 2 (s. 127–146); *Zużycie majątku trwałego w przemyśle województwa szczecińskiego*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1971, z. 2 (s. 147–157); *Problemy reprodukcji trwałego majątku przemysłowego w badaniach regionalnych*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1972, z. 2 (s. 145–157); *Niektóre aspekty wykorzystania aparatu wytwórczego w przemyśle w latach 1963–1972 (na przykładzie Pomorza Szczecińskiego)*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1974, z. 2 (s. 37–48); *Niektóre zagadnienia ustalania okresu eksploatacji środków trwałych w przemyśle*, *Zeszyty Naukowe Politechniki Szczecińskiej* 1972, nr 137. Za najbardziej wartościową można uznać monografię: *Reprodukcja majątku trwałego w przemyśle uspołecznionym Pomorza Szczecińskiego*, Instytut Zachodniopomorski, Szczecin 1972 (s. 280).

Badania o charakterze ogólnym, głównie z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa i uzasadnienia nowego podejścia do jego funkcjonowania, znajdują odzwierciedlenie w opracowaniu *Ekonomiczne wyniki działalności stoczni*, w: *Stocznia Szczecińska im. A. Warskiego. Studium monograficzne*, red. T. Madej, PWN, Warszawa–Poznań 1975 (s. 157–218, wspólnie z T. Madejem i T. Waśniewskim).

W badaniach i będących ich rezultatem publikacjach w pierwszym okresie przeważają prace na temat czynników pośrednich, zwłaszcza zaś inwestycji i majątku trwałego, przez które przewija się analiza teoretycznych podstaw funkcjonowania poszczególnych czynników produkcji i wzajemnych relacji między nimi. Czynniki te są rozpatrywane w aspekcie badania stosowanej praktyki, a przede wszystkim możliwości poprawy wykorzystania rzeczowych czynników będących do dyspozycji gospodarki, czyli z punktu widzenia racjonalnej gospodarki czynnikiem pośrednim. Tak określony kierunek badań zmusił zatem Profesora do równoległego i komplementarnego zajmowania się bezpośrednimi czynnikami wzrostu produkcji, czyli wydajnością pracy i zatrudnienia w przedsiębiorstwach przemysłowych. Wyrazem tego drugiego nurtu badań są następujące prace: *Wybrane zagadnienia badania wydajności pracy w przemyśle meblarskim województwa szczecińskiego*, „Przemysł Drzewny” 1975, nr 4 (s. 1–3); *Niektóre aspekty badania wydajności pracy w przemyśle okrętowym na przykładzie Pomorza Szczecińskiego*, „Przegląd Ekonomiki Przemysłu Okrętowego” 1975, nr 2 (s. 95–101), a ponadto siedem artykułów (wspólnie z S. Markiem): *Wahania sezonowe w produkcji i wydajności pracy przedsiębiorstw Pomorza Zachodniego*, „Technika i Gospodarka Morska” 1969, nr 10 (s. 448–451); *Wahania sezonowe w produkcji globalnej i wydajności pracy w prze-*

myśle spożywczym województwa szczecińskiego, „Przegląd Zachodniopomorski” 1969, nr 4 (s. 125–142); *Dynamika produkcji i wydajności pracy a wahania sezonowe w przemyśle spożywczym województwa szczecińskiego*, „Przemysł Spożywczy” 1970, nr 5 (s. 186–191); *Wahania sezonowe a dynamika produkcji wydajności pracy w przemyśle województwa szczecińskiego*, „Ekonomika i Organizacja Pracy” 1970, nr 6 (s. 253–258); *Porównanie wydajności pracy w przemyśle tartacznym i pozostałych gałęziach przemysłu województwa szczecińskiego*, „Przemysł Drzewny” 1971, nr 1 (s. 3–8); *Wydajność i rytm pracy w szczecińskim przemyśle spożywczym*, „Przemysł Spożywczy” 1976, nr 2 (s. 47–50); *Zatrudnienie a wzrost produkcji w przemyśle Pomorza Zachodniego – elementarne związki ilościowe*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1977, z. 1–2 (s. 19–34). Tematyka ta jest także przedmiotem pracy zleconej wykonanej na rzecz przedsiębiorstw.

Do prac reasumujących wyniki badań nad kształtowaniem się wydajności pracy, opartych na obserwacjach i przeprowadzonych pomiarach w przedsiębiorstwach przemysłowych regionu szczecińskiego, można zaliczyć książkę *Rytm pracy w przemyśle uspołecznionym*, PWN, Warszawa–Poznań 1975 (s. 180), napisaną wspólnie z Z. Łaskim i S. Markiem. Przedstawiono w niej wyniki empirycznych badań rytmu pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych Pomorza Szczecińskiego, których produkcja nie podlega wahaniom z przyczyn uzasadnionych przyrodniczo. Badaniami objęto lata 1962–1972. Uogólnienie wyników tych badań pozwoliło ustalić prawidłowości rytmu pracy (produkcji i wydajności) w przekroju rocznym. Ponadto przeanalizowano w niej przyczyny rytmu pracy i zaproponowano system przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom. Książka uzyskała pozytywną recenzję w miesięczniku „Nowe Drogi” 1975, nr 12 (s. 207–210) i została wyróżniona zespołową Nagrodą Drugiego Stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1976 r.). Poprzedziły ją następujące artykuły poświęcone tej problematyce, napisane wspólnie z Z. Łaskim i S. Markiem: *Rytm pracy w przemyśle Pomorza Szczecińskiego w latach 1963–1972*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1974, z. 2 (s. 37–48); *Przyczyny nierytmiczności produkcji przemysłowej w przekroju rocznym*, „Ekonomika i Organizacja Pracy” 1974, nr 8 (s. 351–356); *Możliwości i kierunki przeciwdziałania nierytmiczności produkcji przemysłowej w przekroju rocznym*, „Ekonomika i Organizacja Pracy” 1974, nr 9 (s. 401–404).

Wyniki badań odnoszące się do ogólnej teorii reprodukcji środków trwałych przemysłu oraz analizy procesów z tym związanych w całej gospodarce narodo-

wej przedstawia Profesor w rozprawie habilitacyjnej zatytułowanej *Reprodukcja środków trwałych w przemyśle w warunkach postępu naukowo-technicznego*, wydanej nakładem Politechniki Szczecińskiej w 1977 roku (s. 320). Jej oryginalność polega między innymi na tym, że Autor interesując się w zasadzie sprawami teoretyczno-metodycznymi, umiejętnie je wiąże z doświadczeniami polskiego przemysłu i wykorzystuje dostępny materiał statystyczny. Z precyzyjnie scharakteryzowanego przebiegu zjawisk deprecjacji środków trwałych we współczesnych warunkach wynika konieczność nowego spojrzenia na metodykę obliczania normatywnych okresów eksploatacji oraz normatywów remontowych maszyn i urządzeń wytwórczych. Rozprawa ta została wyróżniona Nagrodą Trzeciego Stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1979 r.) i uzyskała przychylną recenzję w miesięczniku „Inwestycje i Budownictwo” (1978, nr 5). Książkę tę poprzedziły liczne artykuły poświęcone nie tylko rzeczowemu, ale i finansowemu aspektowi procesów reprodukcji majątku trwałego w przemyśle, które ukazały się w ogólnopolskich periodykach: *Doskonalenie środków pracy w warunkach postępu naukowo-technicznego*, „*Ekonomika i Organizacja Pracy*” 1976, nr 6 (s. 15–18); *Wpływ postępu naukowo-technicznego na reprodukcję środków trwałych*, „*Eksploatacja Maszyn*” 1976, nr 8 (s. 7–9); *Normatywne i rzeczywiste okresy eksploatacji środków pracy w przemyśle*, „*Ekonomika i Organizacja Pracy*” 1976, nr 12 (s. 21–23); *Niektóre przesłanki wyboru norm amortyzacji*, „*Bank i Kredyt*” 1977, nr 6 (s. 186–190); *Niektóre elementy rozwiązań w systemie finansowania inwestycji*, „*Finanse*” 1977, nr 5 (s. 26–33); *Postęp techniczny a niezbędność przyspieszenia odnowy środków pracy w przemyśle*, „*Ekonomika i Organizacja Pracy*” 1977, nr 7 (s. 22–25).

W latach 1978–1985, to jest po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego, Profesor prowadzi działalność naukowo-badawczą w następujących kierunkach:

1. Problematyka odtwarzania, wykorzystania i gospodarowania majątkiem trwałym w przedsiębiorstwach przemysłowych i w przemyśle. Wyniki badań przedstawia w książce zatytułowanej *Odtwarzanie majątku trwałego w przedsiębiorstwach przemysłowych*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej, Szczecin 1982 (s. 210). Jest to kompleksowe studium procesów całkowitego i częściowego odtwarzania środków pracy w 22 przedsiębiorstwach z regionu szczecińskiego według różnorodnych przekrojów klasyfikacyjnych w latach 1971–1980. W pracy tej, będącej rezultatem wieloletnich dociekań naukowych i badań empirycznych

Autora, można wyodrębnić dwa nurty: teoretyczno-metodyczny i empiryczno-weryfikacyjny. W wymienionej monografii Profesor kontynuuje problematykę, podjętą w pracy habilitacyjnej. Udowadnia postępującą dekapitalizację mobilnej części przemysłowego majątku trwałego i proponuje narzędzia ekonomiczno-finansowe przeciwdziałające tym zjawiskom. Pracę wyróżniono Nagrodą Trzeciego Stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Problematyka ta znajduje także wyraz w monografii *Gospodarowanie środkami trwałymi w przedsiębiorstwie. Metody oceny*, PWE, Warszawa 1988 (s. 320, współautorzy E. Urbańczyk i T. Waśniewski), w której udział Profesora wynosi 50 procent. Ponadto opublikował na ten temat 13 rozpraw, artykułów i referatów: *Restytucja środków pracy w przemyśle w procesie reprodukcji rozszerzonej*, „Gospodarka Planowa” 1978, nr 3 (s. 124–129); *Podstawowe zadania w zakresie wzrostu efektywności gospodarowania środkami trwałymi*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej nr 137, Szczecin 1980 (s. 19–31); *Ocena wykorzystania środków trwałych w przedsiębiorstwie*, w: *Kierunki i metody analizy wykorzystania czynników produkcji w przedsiębiorstwie*, TNOiK, Kołobrzeg 1980 (s. 24–35, współautor T. Madej); *Procesy restytucji środków trwałych w przemyśle (na przykładzie Pomorza Szczecińskiego)*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej nr 170, Szczecin 1982, (s. 35–47); *Proces odnowy środków trwałych w przedsiębiorstwie a system ekonomiczno-finansowy*, w: *System ekonomiczno-finansowy przedsiębiorstwa w świetle reformy gospodarczej*, TNOiK, Szczecin 1982 (s. 76–85); *Restytucja środków trwałych w przedsiębiorstwie*, „Ekonomika i Organizacja Pracy” 1983, nr 1 (s. 12–14); *Modele reprodukcji środków trwałych w przedsiębiorstwie w warunkach reformy gospodarczej*, w: *Uwarunkowania rozwoju przemysłu w świetle reformy gospodarczej*, Instytut Ekonomiki i Organizacji Produkcji Uniwersytetu Gdańskiego, Sopot 1983 (s. 1–2, współautor E. Urbańczyk); *Proces reprodukcji środków trwałych w przedsiębiorstwie w warunkach reformy gospodarczej*, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych” 1983, nr 10 (s. 16–26); *Problemy reprodukcji majątku trwałego w przedsiębiorstwie przemysłowym w warunkach reformy gospodarczej*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej nr 242, Szczecin 1984 (s. 87–100, współautor E. Urbańczyk); *Istota, cel i zakres gospodarowania środkami trwałymi w przedsiębiorstwie*, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych” 1985, nr 6 (s. 40–45); *Wpływ mechanizmu zarządzania na charakter i efektywność działalności odtworzeniowo-modernizacyjnej środków trwałych*, w: *Problemy ekonomiczno-*

-społeczne w zarządzaniu zreformowanym przedsiębiorstwem, PTE, Szczecin 1985 (s. 177–198).

2. Problematyka postępu technicznego w przemyśle. Wyniki badań przedstawiono w artykułach, referatach i wielu wykonanych pracach zleconych na rzecz gospodarki narodowej. Ten kierunek badań ściśle wiąże się z poprzednimi, niejako z nich wynika i je wspiera. Postęp techniczny to bowiem tak zwany nowoczesny czynnik wzrostu produkcji przemysłowej, wydajności pracy oraz zmian strukturalnych w produkcji, majątku i zatrudnieniu. Warto dodać, że tematyka postępu technicznego jest przez Profesora badana zarówno od strony czynnikowej (sprawczej), jak i metodologicznej, czyli według ilościowego systemu jego oceny. Do tego nurtu badań należy zaliczyć następujące prace: *Ocena wpływu postępu technicznego na postęp ekonomiczny (na przykładzie wybranych przedsiębiorstw przemysłowych)*, w: *Czynniki postępu ekonomicznego w przedsiębiorstwach przemysłowych*, TNOiK, Szczecin 1979 (s. 51–75); *Postęp naukowo-techniczny a reprodukcja środków trwałych w przemyśle*, Prace Naukowe Instytutu Organizacji i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej nr 22, Wrocław 1980 (s. 14–23); *Innowacje. Czynniki determinujące mechanizm absorbowania innowacji technicznych a ich charakter w morskich stoczniach remontowych*, „Przegląd Ekonomiki Przemysłu Okrętowego” 1980, nr 3 (s. 19–24); *Wzaimoswiąż między technичесkim i ekonomicznym progiessom na primierie PNR*, w: *Problemy uprawlenija i sowieršienstwowanija proizwodstva*, Ekonomika, Organizacja, Uprawlenije, Rižskiej Politechniceskij Institut, Riga 1981 (s. 99–102); *Wpływ dużych i małych innowacji technicznych na wyniki ekonomiczne wybranych przedsiębiorstw przemysłowych*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej 1982, nr 170 (s. 5–34, współautorzy: Z. Łaski i W. Łukasik); *Determinanty innowacji technicznych w przedsiębiorstwach przemysłowych (w świetle badań)*, Prace Naukowe Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie nr 20, Szczecin 1982, s. 57–75 (współautor S. Marek); *Metody i wyniki badań postępu technicznego w wybranych przedsiębiorstwach przemysłowych w latach siedemdziesiątych*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej nr 219, Szczecin 1982 (s. 97–112, współautorzy: Z. Łaski i W. Łukasik); *Oddziaływanie reformy gospodarczej na postęp techniczny w przedsiębiorstwie*, w: *Reforma gospodarcza w świetle dotychczasowych doświadczeń*, TNOiK, Szczecin 1983 (s. 79–96, współautor W. Łukasik); *Postęp techniczny w przedsiębiorstwie w świetle reformy gospodarczej*, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych” 1984, nr 2 (s. 50–62); *Wpływ postępu technicznego na dobór i różnico-*

wanie cech środków trwałych w przedsiębiorstwie, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych” 1984, nr 10 (s. 17–27); *Wpływ postępu technicznego na postęp ekonomiczny w przedsiębiorstwie*, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych” 1985, nr 7–8 (s. 27–37); *Oddziaływanie postępu technicznego na charakter i efektywność działalności gospodarczej w przedsiębiorstwie*, Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej nr 301, Szczecin 1985 (s. 3–17).

3. Procesy inwestycyjne w regionie. Wyniki badań opublikowano w książce *Problemy inwestycyjnego rozwoju regionu (na przykładzie województwa szczecińskiego)*, PWN, Warszawa–Poznań 1985 (współautor Z. Silski) oraz w referacie: *Wpływ inwestycji na rozwój społeczno-gospodarczy regionu szczecińskiego*, w: *Rozwój społeczno-gospodarczy Pomorza Zachodniego w 35-leciu PRL oraz możliwości i uwarunkowania perspektywicznego rozwoju regionu zachodniopomorskiego*, Szczecin 1980 (s. 12–28, współautor S. Marek). W pracach poddano analizie proces inwestowania w województwie szczecińskim w całym powojennym okresie i jego rolę w społeczno-gospodarczym rozwoju regionu. Praca *Problemy inwestycyjnego rozwoju regionu* to interesujące, kompleksowe studium monograficzne procesów inwestycyjnych w regionie (ze szczególnym uwzględnieniem lat 1971–1980). Przedstawiono w niej także poglądy na temat węzłowych problemów dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa oraz przewidywane główne kierunki inwestowania wynikające ze zmienionej sytuacji ekonomicznej kraju.

4. Mierniki oceny i efektywności gospodarowania przedsiębiorstw. Rezultatem tych zainteresowań jest udział w przygotowaniu podręcznika akademickiego *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa przemysłowego*, red. Z. Łaski, Politechnika Szczecińska, Szczecin 1983, w którym Profesor napisał szósty rozdział, zatytułowany *Mierniki oceny działalności przedsiębiorstwa przemysłowego* (s. 123–155). Ponadto publikuje 4 artykuły i referaty: *Mierniki oceny działalności przedsiębiorstwa przemysłowego w warunkach reformy*, „Doskonalenie Kadr Kierowniczych” 1982, nr 10 (s. 3–11); *Mierniki oceny działalności gospodarczej przedsiębiorstwa*, „Przegląd Zachodniopomorski” 1982, z. 1–2 (s. 129–143); *Mierniki efektywności gospodarowania przedsiębiorstw przemysłowych*, w: *Gospodarowanie czynnikami produkcji w przedsiębiorstwie*, PTE, TNOiK, Szczecin 1984 (s. 11–137); *Mierniki oceny działalności przedsiębiorstw przemysłowych w procesie zarządzania*, „Gospodarka Planowa” 1984, nr 7–8 (s. 319–324).

W ostatnim okresie działalności naukowej w każdym z prezentowanych kierunków pracy badawczej (majątek trwały, postęp techniczny, inwestycje, mierniki oceny) pojawia się nurt dociekań nad przesłankami i kierunkami reformy gospodarczej.

Na szczególną uwagę zasługują publikacje przedstawiające wyniki własnych badań, które potwierdzają oryginalny wkład Profesora we wspomniane dyscypliny naukowe. Jego działalność naukowo-badawcza koncentruje się z jednej strony na szerokich studiach literaturowych, a z drugiej strony na badaniach empirycznych, co należy podkreślić z uznaniem. Charakterystyczne dla Profesora jest stałe poszerzanie zainteresowań badawczych, sprzyjające specjalizacji naukowej. W większości swoich prac rozwija myśli szczególnie istotne w metodologii ekonomii i nauk o zarządzaniu.

Okres po uzyskaniu tytułu naukowego profesora nauk ekonomicznych zbiegał się z niezwykle interesującym dla podjęcia nowych wyzwań badawczych czasem transformacji społeczno-gospodarczej w Polsce. Profesor włącza się niezwykle aktywnie i twórczo w ten nowy nurt. Do głównych kierunków badawczych można zaliczyć następujące:

- strategiczne, organizacyjne i ekonomiczne aspekty funkcjonowania i rozwoju przemysłu,
- przemysł okrętowy Pomorza Zachodniego i perspektywy jego rozwoju,
- zarządzanie kapitałami przedsiębiorstw,
- zarządzanie jakością i polityka pro jakościowa w przedsiębiorstwie,
- innowacje w działalności przedsiębiorstw w integracji europejskiej,
- zarządzanie strategiczne, koncepcje, metody i strategie.

Wyniki badań i studiów prowadzonych nad tą problematyką, podejmowane zarówno indywidualnie, jak i zespołowo, są przedstawiane w licznych publikacjach i referatach naukowych. Pierwszy z wymienionych bloków problemowych znajduje odzwierciedlenie w następujących publikacjach książkowych:

- *Ekonomika i programowanie rozwoju przemysłu*, cz. I, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1990 (s. 356);
- *Ekonomika i programowanie rozwoju przemysłu*, cz. II, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1990 (s. 434);

- *Elementy ekonomiki przemysłu*, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1994 (s. 505);
- *Podstawy ekonomiki przemysłu*, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997 (s. 256);
- *Rola inwestycji w strategii rozwoju przemysłu w Polsce*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1995 (s. 241, współautorzy: M. Białasiewicz, W. Grabiec, W. Łukasik, A. Niewiński);
- *Elementy strategii rozwoju przemysłu*, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2000 (s. 506);
- *Zarys strategii rozwoju przemysłu*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2006 (s. 367, współautorzy: B. Kryk, M. Gołębiowski, K. Janasz, W. Łukasik, K. Kozioł, K. Szopik-Decpzyńska, A. Świadek, J. Wiśniewska).

W wymienionych monografiach kompleksowo omówiono cele, struktury, metody, instrumenty i drogi dalszego rozwoju przemysłu w Polsce. Postawiono w nich i uzasadniono tezę, że w Polsce przedwcześnie pisze się (i realizuje) o deindustrializacji w stosunku do osiągniętego poziomu rozwoju kraju. O ile deindustrializację można w zasadzie odnosić do czynnika osobowego (substytucja), o tyle nie dotyczy ona poziomu produkcji przemysłowej i jej struktury (przemysłu *high-technology*).

Tematyka badawcza drugiego nurtu problemowego także znajduje odzwierciedlenie w licznych publikacjach książkowych i artykułach. Na szczególną uwagę zasługują trzy następujące książki:

- *Przemysł okrętowy Pomorza Zachodniego. Stan obecny. Perspektywy rozwoju*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1990 (s. 280, współautorzy: M. Białasiewicz, G. Gołębiowska);
- *Inwestycje jako czynnik zmian strukturalnych w przemyśle w warunkach inflacji (ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu okrętowego)*, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1995 (s. 216, współautorzy: M. Białasiewicz, M. Gołębiowski, S. Niewiński);
- *Strategie inwestycyjne przedsiębiorstw w polskim przemyśle okrętowym*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1996 (s. 253, współautorzy: M. Białasiewicz, M. Gołębiowski, W. Łukasik, A. Niewiński).

Wymienione prace mają charakter studiów teoretyczno-poznawczych i metodycznych, ukierowanych na ocenę czynników rozwoju przemysłu okrętowego na Pomorzu Zachodnim, a także na pożądane zmiany strukturalne w tym sektorze. Zagadnienia te Profesor prezentuje także w artykułach naukowych, referatach konferencyjnych oraz w zespołowych pracach naukowo-badawczych (*Rozwój przemysłu okrętowego na obszarze Ujścia Odry i Zatoki Pomorskiej*, zadanie badawcze III.4. etapy I i II w ramach tematu BR-003-U *Estuarium Odry i Zatoka Pomorska w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski*, Szczecin 1988, s. 135; Szczecin 1989, s. 175, zleciennodawca – Ministerstwo Edukacji Narodowej).

W trzeciej grupie problemowej mieszczą się opracowania traktujące o zarządzaniu kapitałem w przedsiębiorstwie. Ich podstawą są własne doświadczenia Profesora jako długoletniego badacza tej problematyki. Szczególną uwagę zwracają następujące publikacje książkowe i wybrane artykuły:

- *Gospodarowanie majątkiem trwałym w przedsiębiorstwie*, wyd. II zmienione, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1991 (s. 349);
- *Zarządzanie kapitałem trwałym przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1993 (s. 441);
- *Zarządzanie kapitałem w przedsiębiorstwie*, Difin, Warszawa 2007 (s. 347, współautorzy: K. Janasz, J. Wiśniewska);
- *Kierunki zmian struktury inwestycji w przemyśle polskim*, „Inwestycje i Budownictwo” 1989, nr 7–8 (s. 7–11);
- *Czynniki wywołujące dekapitalizację majątku trwałego i sposoby neutralizacji ich oddziaływania*, „Przegląd Organizacji” 1995, nr 2 (s. 33–35);
- *Makro- i mikroekonomiczne czynniki wyznaczające decyzje inwestycyjne*, „Przegląd Organizacji” 1995, nr 7 (s. 8–12);
- *Strategie kapitałowe przedsiębiorstwa (I)*, „Przegląd Organizacji” 1997, nr 9 (s. 30–31);
- *Kształtowanie struktury kapitału (II)*, „Przegląd Organizacji” 1997, nr 10 (s. 35–38).

Wymienione prace, będące studiami teoretyczno-poznawczymi i metodycznymi, systematyzują i oceniają dorobek naukowy Profesora w zakresie wybranych składowych zarządzania kapitałem w organizacji oraz przedstawiają własne przemyślenia i propozycje odnoszące się do rozpatrywanej kategorii.

Treścią opracowań kolejnego nurtu zainteresowań badawczych są zagadnienia zarządzania jakością i polityki projakościowej w przedsiębiorstwie. W tym kręgu tematycznym mieszczą się cztery publikacje książkowe powstałe pod Jego kierunkiem:

- *Zarządzanie jakością w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1999 (s. 228, współautorzy: M. Gołębiowski, M. Prozorowicz);
- *Polityka projakościowa w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2000 (s. 209, współautorzy: M. Gołębiowski, M. Prozorowicz);
- *Polityka projakościowa w przedsiębiorstwie*, wyd. II zmienione i uzupełnione, Szczecin 2002 (s. 240, współautorzy: M. Gołębiowski, M. Prozorowicz);
- *Polityka projakościowa w przedsiębiorstwie*, wyd. III zmienione, Szczecin 2004 (s. 234, współautorzy: M. Gołębiowski, M. Prozorowicz);
- *Strategiczne powiązania między orientacją jakościową i innowacyjną w przedsiębiorstwie*, „Nowator” 1999, nr 4 (s. 10–14).

Z dociekań teoretycznych i metodyczno-empirycznych wynika, że wzrastająca złożoność otoczenia i rosnąca dynamika zmian zachodzących w organizacjach (konkurencja międzynarodowa, skrócony cykl życia produktów, rosnące potrzeby jakościowe, technologiczna kompleksowość, występujące nieciągłości zdarzeń) wymagają od kierownictwa (decydentów) stałego tworzenia jakościowej strategii postępowania. Dalszy postęp i rozwój inicjatyw w osiąganiu i utrzymywaniu wysokiej jakości produktowo-technologicznej i marketingowej wyrobu (usługi) wymagają stworzenia odpowiednich warunków ekonomicznych i społecznych. Podmioty gospodarcze chcące kształtować jakość powinny wybierać paradygmat strategiczny, elementy tożsamości strategicznej i strategii konkurencji. Należy więc stosować określone procedury zarządzania jakością we wszystkich płaszczyznach zarządzania, w tym także prowadzić politykę kształtowania strategii jakości, formułowania struktury organizacyjnej podmiotu i tworzenia odpowiedniej kultury pracy.

W dorobku naukowo-badawczym Profesora na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje kolejny nurt badań, poświęcony metodologicznym podstawom kształtowania innowacyjności organizacji, rozpatrywany także w kontekście integracji

europęjskiej. SĄ to szerokie i rzetelne badania. Ich wyniki i propozycje nowych rozwiązań przedstawiono w następujących książkach i artykułach:

- *Chłonność innowacyjna przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1992 (s. 111, współautorzy: W. Łukasik, M. Gołębiowski, A. Niewiński);
- *Innowacje jako czynnik rozwoju przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1993 (s. 96, współautorzy: M. Gołębiowski, W. Grabiec, W. Łukasik, A. Niewiński);
- *Identyfikacja i realizacja procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1995 (s. 201, współautor I. Leśkiewicz);
- *Innowacje w przemyśle. Strategie rozwoju*, Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1998 (s. 228);
- *Strategie innowacyjne przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego 2001 (s. 455, współautorzy: K. Janasz, A. Świadek, J. Wiśniewska);
- *Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2002 (s. 346, współautorzy: M. Gołębiowski, K. Janasz, M. Prozorowicz, A. Świadek, J. Wiśniewska);
- *Innowacje w modelach działalności przedsiębiorstw*, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003 (s. 470, współautorzy: K. Janasz, D. Kornacka, A. Świadek, J. Wiśniewska);
- *Innowacje w rozwoju przedsiębiorczości w procesie transformacji*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2004 (s. 271, współautorzy: K. Janasz, K. Kozioł, A. Świadek, J. Wiśniewska);
- *Innowacje działalności przedsiębiorstw w integracji z Unią Europejską*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2005 (s. 367, współautorzy: K. Janasz, K. Kozioł, A. Świadek, J. Wiśniewska);
- *Determinanty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw*, PWE, Warszawa 2007 (s. 120, współautor K. Kozioł);
- *Procesy innowacyjne w przedsiębiorstwie*, w: *Podstawy nauki o organizacji*, red. S. Marek, M. Białasiewicz, PWE, Warszawa 2008 (s. 271–300);

- *Innowacje w strategii rozwoju organizacji w Unii Europejskiej*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2009 (s. 388, współautorzy: K. Janasz, K. Koziół, A. Świadek, K. Szopik-Depczyńska, J. Wiśniewska);
- *Instrumenty ekonomiczno-finansowe w kierowaniu innowacjami w przedsiębiorstwie*, „*Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*” 1989, nr 7–8 (s. 3–7);
- *Instrumente der Steuerung der Innovationsprozesse in der Volkswirtschaft*, „*Wissenschaftliche Beiträge*” 1988, Heft 7 (s. 5–7);
- *Ökonomisch-finanzielle Instrumente der Steuerung des Wissenschaftliche Zeitschrift der Technischen Hochschule*, Heft 2, Wismar 1989 (s. 28–30);
- *Stymulowanie innowacji technicznych w przedsiębiorstwie*, „*Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*” 1990, nr 12 (s. 11–12);
- *Stimulierende Motive und Organization in der Bildung und Wahl von Produktion Techniken. Schrifteureiche Technische Hochschule*, Heft 8, Wismar 1991 (s. 55–59);
- *Zachowanie innowacyjne przedsiębiorstw w okresie przekształcania gospodarki*, „*Nowator*” 1993, nr 12 (s. 5–7, współautorzy: M. Gołębiowski, A. Niewiński);
- *Modele przedsiębiorstwa innowacyjnego (I)*, „*Przegląd Organizacji*” 1994, nr 9 (s. 14–16);
- *Proces dyfuzji nowych technik w przedsiębiorstwie*, „*Nowator*” 1994, nr 10 (s. 4–6);
- *Nakłady na badania naukowe w Polsce*, „*Gospodarka Narodowa*” 1994, nr 10 (s. 24–26);
- *Modele przedsiębiorstwa innowacyjnego (II)*, „*Przegląd Organizacji*” 1994, nr 10 (s. 16–18);
- *Sterowanie procesami innowacji*, „*Nowator*” 1994, nr 12 (s. 14–16);
- *Źródła innowacji. Finansowanie badań i rozwoju*, „*Nowator*” 1995, nr 2 (s. 5–8);
- *Uwarunkowania strategiczne procesów innowacji*, „*Organizacja i Kierowanie*” 1995, nr 3 (s. 97–108);
- *Ewolucja modeli procesu innowacyjnego*, „*Organizacja i Kierowanie*” 2001, nr 4 (s. 47–59);

- *Kształtowanie strategii innowacji technicznych w przedsiębiorstwie*, „Nowator” 1999, nr 7–8 (s. 11–15);
- *Procesy dyfuzji rynkowej innowacyjnych produktów*, „Przegląd Organizacji” 2000, nr 2 (s. 9–13);
- *Innovation and the Enterprises Value Frame*, „Folia Oeconomica Stetinensia” 2003–2004, nr 2/10 (s. 241–260).

W przytoczonych publikacjach książkowych i wybranych artykułach Profesor wyraża przekonanie, że strategiczny rozwój przedsiębiorstw polegający na wdrażaniu innowacji jest coraz powszechniejszy nie tylko w krajach wysoko rozwiniętych, lecz również w regionach o niższym szczeblu rozwoju. Proces ten powinien przebiegać na trzech płaszczyznach: człowiek, przedsiębiorstwo, gospodarka (układ regionalny, narodowy i ponadnarodowy). Niezbędne są zatem nowe idee i koncepcje kształtowania procesów innowacyjnych i formułowania strategii innowacyjnych produktów gospodarujących. Członkostwo Polski i innych krajów środkowoeuropejskich w Unii Europejskiej wiąże się z długim i trudnym procesem dostosowawczym. Chodzi tu przede wszystkim o eliminację barier swobodnego przepływu kapitału, towarów i usług, a w późniejszym okresie także kapitału ludzkiego i stopniowe zniesienie innych ograniczeń. Integracja gospodarcza może przynieść wiele korzyści krajom znajdujących się na niższym stadium rozwoju ekonomicznego. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że po stworzeniu odpowiednich warunków przez UE (środki pomocowe) i integrujące się państwa (racjonalna polityka gospodarcza i innowacyjna) może być ona ścieżką długookresowego tempa rozwoju ekonomicznego, zmniejszenia luki rozwojowej i technologicznej, wzrostu aktywności inwestycyjnej, poprawy efektywności alokacji zasobów, wzrostu wymiany handlowej i podniesienia efektywności funkcjonowania organizacji. Wyniki badań i studiów prowadzonych nad tą problematyką, podejmowanych zarówno indywidualnie, jak i zespołowo, pozwalają uznać Profesora za autorytet naukowy w tej dziedzinie. Stąd są często cytowane i wykorzystywane w rozprawach habilitacyjnych i doktorskich, artykułach i referatach naukowych, podręcznikach i skryptach.

Spośród prac poświęconych ostatniemu kierunkowi badawczemu Profesora, czyli zarządzaniu strategicznemu, na uwagę zasługują następujące:

- *Zarządzanie strategiczne. Koncepcje, metody, strategie*, Difin, Warszawa 2008 (s. 319, współautorzy: K. Janasz, K. Kozioł, K. Szopik);

- *Informacja i wiedza w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania nr 7, Szczecin 2008 (s. 153–162);
- *Strategia rozwoju przedsiębiorstw*, „Nowator” 2000, nr 3 (s. 5–8).

W tym nurcie badawczym Profesorowi przyświeca przekonanie, że rozpatrując strategię organizacji na rynku globalnym, krajowym lub jedynie regionalnym, trzeba brać pod uwagę tendencje w przemianach, które są już znane, przewidywać przyszłe zmiany, jeśli to jest możliwe, z uwzględnieniem ich szybkości przede wszystkim w otoczeniu ekonomicznym, ale także społecznym (zmiany zachodzące w świadomości społecznej). Współczesne organizacje muszą ciągle zmieniać swoją działalność. Potrzebują więc nowej filozofii biznesu i wartości przedsiębiorstwa na globalnym, zintegrowanym rynku oraz forsowania takich rozwiązań decyzyjnych, regulacyjnych, które będą podnosiły ich pozycję konkurencyjną, kreowały ich wartość dla biznesu i klientów, a także ograniczą poziom strat.

Ważną częścią dorobku naukowego Profesora są również liczne prace naukowo-badawcze i wdrożeniowe, opinie i ekspertyzy wykonane dla różnych instytucji i podmiotów gospodarki. Obejmują one ważne zagadnienia z punktu widzenia poznawczego i praktyki gospodarczej. Ich merytoryczny poziom jest wysoki, dzięki czemu zyskały uznanie zleceniodawców i stały się przydatne w praktyce gospodarczej. Wiele z tych opracowań jest twórczym faktograficznym prac zwartych i artykułów publikowanych przez członków zespołów badawczych pod Jego kierownictwem. Wykonanie wielu pracochłonnych badań umożliwiło rozpoznanie ważnych zagadnień społeczno-gospodarczych. Wśród wielu z nich na uwagę zasługują: *Oce-
na pracy na temat organizacji i przygotowania produkcji w Ośrodku Prefabrykacji Elementów Kadłuba Stoczni Szczecińskiej* (1978) na zlecenie Centrum Techniki Wytwarzania Przemysłu Okrętowego „Promor” (współautor opinii i konsultant naukowy opracowania); *Analiza efektywności trzech wariantów lokalizacyjnych budowy nowej morskiej stoczni produkcyjnej i rozbudowy istniejących zakładów przemysłu okrętowego w regionie*, praca zlecona w ramach PR-117 przez ministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej w 1978 roku (praca zbiorowa, udział w charakterze współwykonawcy); *Znaczenie dużych i małych innowacji technicznych w wy-nikach ekonomicznych przedsiębiorstw przemysłowych*, praca wykonana w ramach problemu węzłowego 13.1 na zlecenie Instytutu Planowania w Warszawie w 1979 roku (praca zbiorowa, współwykonawca tematu, maszynopis, s. 76); *Metody obli-*

czenia efektywności postępu technicznego w Fabryce Kabli „Załom”, zlecona przez dyrekcję Fabryki Kabli „Załom” w 1980 roku (praca zbiorowa, współwykonawca tematu, maszynopis, s. 95); *Wpływ innowacji technicznych na dochody podmiotów uczestniczących w realizacji innowacji technicznych* – problem węzłowy PW-11.10, praca zlecona przez Instytut Planowania w Warszawie w 1981 roku (praca zbiorowa, współwykonawca tematu, maszynopis, s. 40); *Kierunki doskonalenia procesów inwestycyjnych w regionie szczecińskim*, praca zlecona przez Urząd Wojewódzki w Szczecinie w 1982 roku (autor opinii); *Kryteria odróżniania działalności inwestycyjnej od remontowej*, w ramach CPBR 14.2 na zlecenie Instytutu Gospodarki Narodowej w Warszawie w 1987 roku (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 120); *Rozwój przemysłu okrętowego na obszarze ujścia Odry i Zatoki Pomorskiej*, cz. I projekt na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 135); *Rozwój przemysłu okrętowego na obszarze ujścia Odry i Zatoki Pomorskiej*, cz. II (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 175); *Rozwój przemysłu okrętowego na obszarze ujścia Odry i Zatoki Pomorskiej*, cz. III (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 54); *Instrumenty sterowania postępowaniem technicznym i analiza ich skuteczności*, praca na zlecenie RPB-R-CUP w 1990 roku, (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 111); *Inwestycje jako czynnik zmian strukturalnych w przemyśle w warunkach inflacji (ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu okrętowego)*, grant KBN w 1995 roku (kierownik i współwykonawca tematu, maszynopis, s. 216); *Rola inwestycji w strategii rozwoju przemysłu w Polsce*, cz. II, grant KBN w 1996 roku (kierownik tematu i współwykonawca, maszynopis, s. 242); *Strategie inwestycyjne przedsiębiorstw w polskim przemyśle okrętowym*, cz. III, grant KBN w 1996 roku (kierownik tematu i współwykonawca, maszynopis, s. 258); *Opinia na temat programu Wędkarstwo technologiczne oparte na koncepcji budżetu zadaniowego* wykonana na zlecenie sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w 2006 roku (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 5); *Opinia na temat programu operacyjnego Innowacyjna gospodarka 2007–2013*, na zlecenie sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w 2006 roku (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 7); *Opinia na temat Kierunków zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007–2013*, wykonana na zlecenie sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w 2007 roku (kierownik i współwykonawca, maszynopis, s. 7). Jednocześnie Profesor pełni funkcję kierownika projektów licznych grantów promotorskich (ekonomiczne determinanty dyfuzji innowacji

produktowych i technologicznych w banku komercyjnym, determinanty procesów innowacyjnych w polskich przedsiębiorstwach przemysłowych na tle doświadczeń krajów Unii Europejskiej, ocena procesów fuzji i przejęć przedsiębiorstw, determinanty kształtowania aktywności badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, wpływ innowacji produktu na zachowanie rynkowe przedsiębiorstwa).

Odrębną część dorobku naukowego Profesora jest jego duży wkład w proces kształcenia kadr naukowych. Profesor jest promotorem dwudziestu pięciu zakończonych przewodów doktorskich, a obecnie prowadzi cztery kolejne. Jego doktorantami są między innymi obecni pracownicy Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem. O dużym oddziaływaniu na polskie środowisko naukowe świadczy Jego rola jako recenzenta i opiniodawcy. Profesor recenzuje 42 rozprawy doktorskie i 29 dysertacji habilitacyjnych, opiniuje 11 wniosków o nadanie tytułu naukowego profesora nauk ekonomicznych, ponadto 7 na stanowisko profesora nadzwyczajnego i 10 na stanowisko profesora zwyczajnego. Jest promotorem doktoratu *honoris causa* prof. Leszka Balcerowicza oraz recenzentem doktoratu *honoris causa* prof. Józefa Rutkowskiego. Píše 50 recenzji wydawniczych oraz kilkadziesiąt recenzji prac naukowo-badawczych i grantów KBN.

Działalność naukowa Profesora jest również związana z inicjowaniem i organizowaniem konferencji ogólnopolskich na temat gospodarowania czynnikami produkcji w przedsiębiorstwie. Jest również współorganizatorem i członkiem rad programowych wielu konferencji poświęconych zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa. Na wyróżnienie zasługuje cykl konferencji, na których zajmowano się problematyką reform gospodarczych i procesami transformacji (Ekpro).

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

W dorobku naukowym i dydaktycznym Profesora ważne miejsce zajmują oryginalnie opracowane podręczniki (6) i skrypty (9) z zakresu ekonomiki i zarządzania przedsiębiorstwem, kapitałem, jakością, zarządzania strategicznego i strategii rozwoju przemysłu. Reprezentują one wysoki poziom merytoryczny, mają dużą wartość dydaktyczną i przydatność praktyczną. Na szczególne wyróżnienie zasługują następujące podręczniki akademickie:

- *Podstawy ekonomiki przemysłu*, red. W. Janasz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997 (s. 256);

- *Zarys strategii rozwoju przemysłu*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2006 (s. 367);
- *Zarządzanie kapitałem w przedsiębiorstwie*, Difin, Warszawa 2007 (s. 347, współautorzy: K. Janasz, J. Wiśniewska);
- *Zarządzanie strategiczne. Koncepcje, metody, strategie*, Difin, Warszawa 2008 (s. 319, współautorzy: K. Janasz, K. Koziół, K. Szopik);
- *Zarządzanie jakością w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1999 (s. 228, współautorzy: M. Gołębiowski, M. Prozorowicz);
- *Polityka pro jakościowa w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, wyd. I, Szczecin 2000 (s. 209); wyd. II zmienione i uzupełnione, Szczecin 2002 (s. 240); wyd. III zmienione, Szczecin 2004 (s. 234) (współautorzy: M. Gołębiowski, M. Prozorowicz).

Podręczniki te cechuje logiczna konstrukcja, przejrzystość wywodów oraz umiejętnie dobrane ilustracje i przykłady liczbowe. Korzystają z nich liczne roczniki studentów w wielu ośrodkach akademickich. Niejednokrotnie są przykładem, jak można twórczo rozwijać daną dyscyplinę w podręczniku podającym w systematyczny sposób podstawową wiedzę z danej dziedziny.

Równie interesujący jest dydaktyczny dorobek Profesora w dziedzinie kształcenia kadr. Prowadzi bowiem oryginalne pod względem treści i układu wykłady i seminaria. Jego zajęcia cechuje sumienność, głęboka wiedza z zakresu wykładanych dyscyplin i dobra znajomość realiów praktyki gospodarczej. W czasie swojej wieloletniej pracy w szkolnictwie wyższym Profesor wykształcił liczne rzesze młodych absolwentów. Na Jego seminarium powstało około 700 prac magisterskich i licencjackich. O wysokich umiejętnościach Jubilata jako promotora świadczą liczne wyróżnienia Jego absolwentów listami gratulacyjnymi rektora Uniwersytetu Szczecińskiego.

Niezależnie od działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Profesor może się wykazać intensywną, wszechstronną i owocną działalnością społeczno-organizacyjną w Politechnice Szczecińskiej i na Uniwersytecie Szczecińskim. Pełniąc funkcje prodziekana do spraw nauczania wydziału (1978–1981 i 1984–1987), przyczynia się do rozwoju kół naukowych. Działający w nich studenci biorą aktywny udział (referaty) w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach i sympozjach, zdobywając liczne nagrody oraz wyróżnienia. Kierując działalnością dydaktyczną

wydziału, Profesor zajmuje się także organizacją praktyk studenckich oraz współdziała w ustalaniu zasad praktyk kursowych i dyplomowych. Pełniąc tę funkcję, przyczynia się do prawidłowej realizacji procesu dydaktycznego. Umiejętność łączenia działalności dydaktycznej z pracą naukową, a także duży autorytet i zdolności organizacyjne wpłynęły na powierzanie Profesorowi funkcji kierowniczych nie tylko na wydziale, lecz również na uczelni. Będąc prorektorem do spraw nauki na Uniwersytecie Szczecińskim w początkowym okresie transformacji, wnosi duży wkład w organizację badań naukowych i tworzenie Wydawnictwa Naukowego. Pracuje w wielu komisjach i zespołach, między innymi jako członek Senatu (1987–2008), przewodniczący Senackiej Komisji do spraw Wydawnictwa (1993–1999), przewodniczący Senackiej Komisji do spraw Budżetu i Finansów (1999–2007), dyrektor Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw (1987–2010). Prowadzi Zakład Ekonomiki Przemysłu, Zakład Zarządzania Przedsiębiorstwem, a następnie Katedrę Zarządzania Przedsiębiorstwem (2008–2010), angażuje się również w tworzenie studiów wieczorowych na specjalności zarządzanie przedsiębiorstwem, pełniąc funkcję kierownika tej specjalności. Jest także współautorem nowych programów nauczania na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania.

Profesor Władysław Janasz od 1987 roku jest redaktorem merytorycznym *Zeszytów Naukowych*, członkiem licznych towarzystw i organizacji: PTE (od 1963 r.), TNOiK (od 1972 r.), Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego (od 1979 r.), Towarzystwa Europa Regionum (od 1992 r.), Rady Głównej PTE (1985–1988), Instytutu Zachodniopomorskiego (1965–1975), Editorial Comitee *Folia Oeconomica Stetinensia*, Rady Programowej Inwestycje i Budownictwo (1989–1990), Prezydium Sekcji Teorii Ekonomii i Statystyki Oddział PTE w Szczecinie (1965–1975). Jego biogram jest zamieszczony w *Dictionary International Biography*, 24 Edition, Cambridge, England.

Profesor od wielu lat współpracuje z towarzystwami naukowymi, uczelniami i praktyką gospodarczą. Nawiązuje kontakty naukowe i współpracuje z 14 placówkami w kraju oraz dwoma ośrodkami zagranicznymi.

Za pracę naukową, dydaktyczną, organizacyjną otrzymuje Profesor wiele nagród, wyróżnień i odznaczeń, w tym kilka nagród ministra i liczne nagrody rektorskie. Za aktywną działalność zostaje odznaczony: Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1996), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989), Złotym Krzyżem Zasługi (1984), Odznaką Gryfa Pomorskiego (1985), Odznaką Honorową

za Zasługi dla Rozwoju Województwa Koszalińskiego (1979), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1986), Złotą Odznaką Honorową Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (1988) i Medalem Uniwersytetu Szczecińskiego (1999).

Próbując syntetycznie ocenić dorobek naukowy Profesora, należy podkreślić, że obejmuje on szeroki obszar wiedzy, świadczy o dużym wysiłku badawczym i charakteryzuje się wieloma nurtami badawczymi. Ogromna przydatność merytoryczna wielu Jego koncepcji metodycznych i proponowanych rozwiązań sprawia, że prace te doceniono również w wielu przedsiębiorstwach i sektorze *high-technology*.

Wspomnienia przyjaciela

W roku 2008 minęło pięćdziesiąt lat mojej znajomości i przyjaźni z Jubilatem, w tym prawie 35 lat bardzo bliskich kontaktów – najpierw na studiach, a potem w pracy.

Poznaliśmy się na pierwszym roku studiów na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym Politechniki Szczecińskiej w październiku 1958 roku. Razem z Władysławem i pięcioma kolegami z roku zamieszkaliśmy w siedmioosobowym pokoju w Domu Studenta Politechniki Szczecińskiej przy al. Bohaterów Warszawy 55. Wyposażenie pokoju było skromne: trzy piętrowe łóżka, jedno parterowe, dwa stoły, dwie szafy i kilka krzeseł.

Okres studiów – podobnie jak większość byłych studentów – wspominam z sentymentem. Nasz studencki czas dzieliliśmy między naukę, życie towarzyskie i dorabianie do skromnego stypendium w Studenckiej Spółdzielni „Bratniak”. Szanowny Jubilat różnił się jednak od reszty studenckiej braci tym, że najwięcej czasu przeznaczał na naukę. Był najlepszym studentem na naszym roku od pierwszego do ostatniego semestru studiów. Za wyniki w nauce otrzymał stypendium naukowe ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Również egzamin magisterski zdał z wynikiem bardzo dobrym. Po skończeniu studiów otrzymał kilka propozycji pracy na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym Politechniki Szczecińskiej. Wybrał Katedrę Ekonomii Politycznej kierowaną wówczas przez prof. Józefa Rutkowskiego, w której także ja rozpocząłem pracę.

Pracownicy Katedry Ekonomii Politycznej przyjęli nas bardzo życzliwie. Mieliśmy prawie nieograniczone możliwości kontaktów ze starszymi kolegami, co wynikało głównie z bardzo skromnych warunków lokalowych. Cała katedra zajmowała

raptem dwa pokoje na drugim piętrze starego budynku. W jednym pokoju rezydował kierownik, a w drugim pozostali pracownicy. Mieścił się w nim również sekretariat katedry. Na środku pokoju stał duży stół, przy którym odbywały się zebrania katedry, a pod ścianami biurka – przy każdym pracowały jedna lub dwie osoby. W miarę rozrastania się katedry jednym biurkiem dzieliło się nawet trzech pracowników. To zatłoczenie dawało nam okazję do codziennych kontaktów i dyskusji z bardziej doświadczonymi życiowo i zawodowo współpracownikami. Paradoksalnie, spartańskie warunki bardziej nam pomagały, niż przeszkadzały w pracy dydaktycznej i naukowej.

Prace doktorskie obroniliśmy tego samego dnia. Z obroną doktorską Władysława wiąże się pewne nietypowe zdarzenie. Jeden z recenzentów zakwestionował przyjęte przez Niego sformułowanie. W odpowiedzi na zarzuty Władysław podał tytuł i stronę pracy naukowej profesora recenzenta, z której zaczerpnął to sformułowanie. Wywołało to ogólną wesołość wśród słuchaczy obecnych na obronie. Recenzent zaś przyjął to zdarzenie ze stoickim spokojem, mimo że na co dzień znany był z ciętego języka.

W niedługim czasie (nawet jak na obecne standardy) po obronie pracy doktorskiej Władysław uzyskał stopień doktora habilitowanego (w 1977), a dziesięć lat później był już profesorem.

W trudnych latach stanu wojennego Władysław zachował się godnie. Na znak protestu złożył legitymację partyjną. Pełniąc funkcję prodziekana do spraw nauczania (1984–1987), przeciwstawiał się naciskom, by karać studentów za działalność opozycyjną.

Szybka kariera naukowa Jubilata szła w parze z Jego talentami organizacyjnymi. Docenił je pierwszy demokratycznie wybrany rektor uniwersytetu, prof. Tadeusz Wierzbicki, proponując Mu objęcie stanowiska prorektora. Po wygranych wyborach Władysław został prorektorem do spraw nauki i pierwszym zastępcą rektora Uniwersytetu Szczecińskiego. W kolejnych latach Jubilat pełnił także inne funkcje. Przez 21 lat był członkiem Senatu. Od 1993 do 2007 roku był kolejno przewodniczącym dwóch senackich komisji – najpierw Wydawniczej, a następnie Budżetu i Finansów. Jego długa i aktywna działalność we władzach uczelni miała duży wpływ na funkcjonowanie i rozwój uniwersytetu. Równie aktywny był na wydziale: imponujący jest Jego 23-letni staż na stanowisku dyrektora Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw (dawniej Ekonomiki Przemysłu).

Powszechnie wyrażano opinię, że Jubilat jest właściwą osobą do piastowania najbardziej odpowiedzialnych stanowisk na uczelni i wydziale. Podkreślano również, że Jego autorytet i cechy charakteru predysponują Go do tego. Jedyne skromność powstrzymywała Profesora od ubiegania się o najwyższe funkcje.

Autorytet, jakim cieszy się Jubilat w środowisku akademickim i poza nim, jest efektem Jego zasad etyczno-moralnych, cech charakteru i pracowitości. Władysław ma poczucie powinności czynienia dobra, cechuje Go wielka kultura i równie duże poczucie humoru.

Jego stosunek do pracy najlepiej opisują słowa prof. Tadeusza Kotarbińskiego: „Chodzi o to, by człowiek robił chętnie to, co robić musi, by tego co robić musi, nie robił dlatego, że musi, by w robieniu tego, co musi, znalazł upodobanie i dzięki temu pracę swą usprawniał, wielokrotnie czyniąc ją wspaniałą”. Słowa te można uzupełnić przeświadczeniem Jubilata o tym, że pracownik naukowy powinien mieć wewnętrzny imperatyw twórczy i wynikającą z tego potrzebę prowadzenia badań naukowych. Zdobywanie tytułów naukowych jest jedynie pochodną i „efektem ubocznym” tej działalności, nie zaś celem samym w sobie.

Władysław oprócz dużej wiedzy ma także wyjątkową umiejętność merytoryczno-metodycznego formułowania tematów prac i ich wewnętrznej struktury. Umiejętnościami tymi dzielił się bardzo często na komisjach do spraw przewodów doktorskich i na radach wydziału, proponując modyfikacje tematu czy planu pracy. Z umiejętności tych niejednokrotnie korzystali pracownicy naszej uczelni i innych ośrodków akademickich – zarówno na etapie konstruowania problemu badawczego, jak i przy ocenie opracowanych dzieł naukowych.

Na opinię o jednej ze swoich prac na stopień naukowy Jubilat czekał ponad 9 miesięcy. Na Jego recenzje zaś zainteresowani czekają bardzo krótko. Są one obszernie, merytoryczne, dyskusyjne i krytyczne. W recenzji zwraca autorowi uwagę nie tylko na mankamenty, braki i niedociągnięcia pracy, ale również podkreśla jej zalety. Moim zdaniem, choć nie słyszałem tego z Jego ust, przy pisaniu recenzji Władysław kieruje się zasadą: „nie rób drugiemu tego, co tobie niemiłe”. Jako człowiek życzliwy, Władysław jest z natury optymistą otwartym na ludzi i świat – ludzi, i świat obdarza zaufaniem.

Nie potrafię oddać słowami całej złożoności i bogactwa charakteru Jubilata, lecz jedynie w uproszczony sposób mogę wskazać na najistotniejsze cechy Jego

osobowości. Spośród wielu cnót moralnych Władysława można wymienić takie, jak szlachetność, uczciwość, bezinteresowność, prawdomówność i wrażliwość.

Chciałbym tu zacytować słowa osoby, która zarówno dla Jubilata jak i dla mnie jest wielkim autorytetem. Profesor Władysław Bartoszewski, mówiąc o swojej książce *Warto być przyzwoitym*, wspomniał: „Na różnych spotkaniach ludzie często przekręcali tytuł mojej książki *Warto być przyzwoitym*, mówiąc: Pan twierdzi, że opłaca się być przyzwoitym, a to nieprawda. Otóż ja nigdy nie twierdziłem, że być przyzwoitym się opłaca. Często się w ogóle nie opłaca, ale warto, a to słowo ma zupełnie inny rodowód. ‘Opłacalność’ pochodzi od ‘płacy’, ‘warto’ od ‘wartości’. A to nie musi się z sobą pokrywać”.

Władysław jako osoba bardzo życzliwa oddaje do dyspozycji ludzi swoją wiedzę, czyli to, co jest szczególnie wartościowe i potrzebne innym. Ta życzliwa i przyjazna postawa znajduje wyraz w codziennych relacjach międzyludzkich. Jubilat cieszy się zaufaniem i szacunkiem innych. Jego działaniom przyświeca zawsze myśl o powinności pracy dla dobra wspólnego. Jest człowiekiem empatycznym i troskliwym.

Opanował również trudną sztukę kompromisu i dyplomacji. Choć ma wyrazistą osobowość i skryzalizowane poglądy na różne sprawy, potrafi przedstawić swoją opinię w spokojny i wyważony sposób. W spornych sprawach swój punkt widzenia zawsze uzasadnia merytorycznie. Argumentuje w przemyślany i łagodny sposób, lecz jest przy tym zdecydowany i stanowczy. Zgromadzeni słuchają Go uważnie i w ciszy. Często podzielają Jego racje. Wielokrotnie słyszałem publiczne stwierdzenie: „Jeśli pan profesor Janasz tak uważa, to ja głosuję za”.

Aby zilustrować talent dyplomatyczny Jubilata do przekazywania niepomysłnych wiadomości, a zarazem Jego poczucie humoru, przywołam zdarzenie z początku lat 90. ubiegłego wieku. Władysław był wówczas prorektorem. W tym czasie jeden ze znanych w środowisku profesorów, występując w imieniu banku, złożył władzom uniwersytetu propozycję kupna jednego z budynków będących własnością uczelni. Propozycja ta była wielokrotnie analizowana przez władze uniwersytetu. Władysław był zdecydowanym przeciwnikiem sprzedaży. Pewnego dnia spotkał owego profesora w uniwersyteckiej stołówce, a ten po raz kolejny starał się Go przekonać do zalet sprzedaży nieruchomości. Po wysłuchaniu znanych mu już argumentów Władysław oświadczył, że może mu podać informację o lokalizacji budynku

świetnie nadającego się na siedzibę banku. I podał adres domu, w którym mieszkał nagabujący Go profesor.

Praca nie jest jedynie obowiązkiem. Może być również przyjemnością. Zależy to bez wątpienia od atmosfery panującej w miejscu pracy. Z moich obserwacji wynika, że pracownicy Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw przychodzą do pracy z przyjemnością. Sprawia to przyjazna atmosfera panująca w zespole, którą Władysław budował, kierując Instytutem przez prawie ćwierć wieku. Jest On niekwestionowanym liderem zespołu.

Pracowników można starać się kontrolować lub obdarzać zaufaniem. Władysław zdecydowanie woli to drugie. W instytucie dominują relacje przełożony–współpracownik, a nie przełożony–podwładny. Kierownicy katedr (dawniej zakładów) mają pełną autonomię. Wszyscy pracownicy mogą liczyć na pomoc Władysława. Na rozmowę do Szefa – jak często mówi się o Jubilate – można przyjść prawie codziennie i bez specjalnego umawiania się.

Warto podkreślić jeszcze jedną cechę atmosfery panującej w instytucie. Władysław jako człowiek pogodny i obdarzony dużym poczuciem humoru, potrafi wprowadzić atmosferę luzu (nie mylić z luzactwem!) i nie traci przy tym autentycznego szacunku wśród współpracowników. W pewnych okolicznościach subtelnie wykorzystuje komizm sytuacyjny i przyjaźnie dworuje ze swoich kolegów. Najczęściej to moja skromna osoba staje się obiektem Jego żartów. W naszym zespole żartuje się również z Szefa. Tworzy to miłą i niepowtarzalną atmosferę. „Ale kabaret” – to powiedzenie ukute przez jednego z profesorów przyjęło się wśród pracowników i jest często przywoływane w zabawnych sytuacjach.

Władysław ma to, co psychologowie określają jako jeden z najpiękniejszych przymiotów ludzkiej uczuciowości, czyli wrażliwość. Uważam, że cechuje Go wielka wrażliwość moralna, oparta na poczuciu odpowiedzialności, uczciwości i sprawiedliwości. Jest osobą bardzo etyczną. Często mówi: „brzydzą się kłamstwem”.

Wrażliwość to cecha pozytywna. Ma jednak także swoje drugie oblicze – pozbawia człowieka „grubej skóry”. Gdybym miał Jubilata za cokolwiek skrytykować, to byłby to właśnie brak owej „grubej skóry”. Władysław łatwo daje się dogłębnie zranic nieetycznym postępowaniem. Ma jednak dar przebaczenia.

Powiedzenie „w zdrowym ciele zdrowy duch” w pełni pasuje do Władysława. Świetna kondycja psychiczna jest niewątpliwie związana z Jego sprawnością fizyczną, którą – jak pamiętam – od zawsze pielęgnuje. Jest wielkim fanem spacerów.

Swoją przygodę z pieszymi wędrówkami rozpoczął już w czasie studiów i pozostał jej wierny aż do dziś. Jest doskonałym piechurem i świetnym gawędziarzem w czasie wędrówek. Można powiedzieć, że dzień bez spaceru jest dla Niego dniem straconym.

Wdzięczny jestem losowi, że na mojej drodze życiowej pozwolił mi spotkać Władysława, a On obdarzył mnie swą przyjaźnią.

Ad multos annos Szanowny Jubilacie
profesor Stanisław Marek
Uniwersytet Szczeciński